

سرشناسه: باقی نصر آبادی، علی، ۱۳۴۱ -
 عنوان و نام پدیدآور: مدیریت در آینه ارزش‌ها
 مشخصات نشر: قم: پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (ع)، انتشارات زمزم هدایت، ۱۳۹۴.
 مشخصات ظاهری: ۲۲۲ ص.
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۴۶-۲۷۸-۷
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیهای مختصر
 یادداشت: فهرست‌نویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است.
 یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس
 شناسه افزوده: پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (ع)، انتشارات زمزم هدایت
 شماره کتابشناسی ملی: ۳۷۹۸۰۱۶

مدیریت در آینه ارزش‌ها

پروفسور امام صادق (ع)

نزدیکی
استمرار

میں نے

مدیریت در آینه ارزش‌ها

نویسنده: دکتر علی باقی نصر آبادی،
عضو هیئت علمی پژوهشگاه امام صادق (ع)
ناظر علمی: رضا صفایی
ویراستار: مسلم شو بکلائی
ناشر: زمزم هدايت

چاپ: آبنوس ○ نوبت چاپ: اول ○ تاریخ چاپ: تابستان ۱۳۹۴
شمارگان: ۱۰۰۰ ○ قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان
شابک: ۷-۳۷۸-۳۴۶-۹۶۴-۹۷۸

آدرس ناشر: رقم خیابان نورشهر، نبش کوچه ۳، پلاک ۸۱
تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۳۰۷۳۵، همراه: ۰۹۱۲۲۵۳۲۸۸۷

فهرست

۱۳.....	مقدمه
---------	-------

بخش اول: مبانی و کلیات

۱۷.....	مقدمه
۱۸.....	مفهوم‌شناسی
۱۸.....	۱. معناکاوی اخلاق
۱۹.....	۲. مدیریت
۲۰.....	۳. مدیریت ارزش‌مدار
۲۰.....	اصول مدیریت ارزش‌مدار
۲۰.....	۱. ایمان به هدف
۲۱.....	۲. خداباوری
۲۲.....	۳. حق‌محوری
۲۳.....	۴. آخرت‌گرایی
۲۴.....	۵. ولایت‌محوری

بخش دوم: ویژگی‌های مدیران ارزش‌مدار

۲۹.....	فصل اول: شرح صدر
۲۹.....	مقدمه
۳۰.....	مفهوم شرح صدر
۳۳.....	ضرورت شرح صدر

۳۵	جلوه‌های شرح صدر
۳۵	۱. آرامش و اطمینان قلبی
۳۷	۲. صبر و استقامت
۳۹	۳. شجاعت
۴۳	فصل دوم: وجدان‌کاری و انضباط اجتماعی
۴۳	مقدمه
۴۴	مفهوم‌شناسی
۴۴	ضرورت وجدان‌کاری و انضباط اجتماعی
۴۶	اصول وجدان‌کاری
۴۶	۱. عشق و علاقه
۴۶	۲. تلاش و جدیت
۴۷	۳. تام و کامل انجام دادن کار
۴۷	۴. استحکام عمل
۴۸	ابعاد انضباط اجتماعی
۴۸	۱. انضباط اقتصادی
۴۹	۲. انضباط اخلاقی
۵۰	۳. انضباط سیاسی
۵۱	فصل سوم: جاذبه و دافعه
۵۱	مقدمه
۵۲	مفهوم‌شناسی
۵۳	شیوه‌های جذب
۵۳	۱. رفتار پدران
۵۴	۲. مهرورزی
۵۵	۳. تعاف و چشم‌پوشی
۵۷	۴. عفو و گذشت
۵۹	۵. تشویق
۶۰	راهبردهای بهینه دفع
۶۰	۱. فرصت‌دهی در عین قاطعیت
۶۱	۲. صراحت و قاطعیت
۶۲	۳. تنبیه

۶۳	فصل چهارم: قاطعیت و نرمی
۶۳	مقدمه
۶۴	مفهوم شناسی
۶۵	جایگاه قاطعیت و نرمی در اسلام
۶۷	شرایط اعمال قاطعیت
۶۷	۱. اعتماد به نفس
۶۸	۲. شجاعت
۶۸	آسیب های قاطعیت
۶۸	۱. تردید و دودلی
۶۹	۲. شتاب زدگی
۷۰	۳. ترس
۷۱	۴. بی دقتی در کارها
۷۳	فصل پنجم: ساده زیستی
۷۳	مقدمه
۷۵	مفهوم ساده زیستی
۷۶	ساده زیستی از دیدگاه قرآن و روایات
۷۹	معیار ساده زیستی
۸۰	۱. منزل مناسب
۸۲	۲. وسیله نقلیه معمولی و ساده
۸۳	۳. لباس
۸۴	۴. خوراک و غذا
۸۵	فصل ششم: غیرت دینی
۸۵	مقدمه
۸۶	مفهوم شناسی
۸۶	اهمیت غیرت دینی
۸۸	حیطه کاربرد غیرت دینی
۹۰	۱. شورشیان داخلی
۹۰	۲. دشمنان خارجی
۹۱	۳. بدعت گزاران
۹۲	۴. شایعه سازان

۹۳	۵. تهاجم فرهنگی
۹۵	۶. اهانت به مقدسات
۹۷	فصل هفتم: عزت نفس
۹۷	مقدمه
۹۸	مفهوم‌شناسی
۹۹	رابطه عزت و ایمان
۱۰۱	اسباب عزت
۱۰۱	۱. اطاعت خدا
۱۰۲	۲. جهاد
۱۰۳	۳. آراستگی به کمالات اخلاقی
۱۰۴	اسباب ذلت
۱۰۵	۱. آزمندی
۱۰۶	۲. باطل‌گرایی
۱۰۷	۳. شرارت
۱۰۷	۴. اظهار ناتوانی
۱۰۹	فصل هشتم: دوراندیشی
۱۰۹	مقدمه
۱۱۰	مفهوم‌شناسی
۱۱۲	جلوه‌های دوراندیشی
۱۱۲	۱. آخرت‌جویی
۱۱۳	۲. بندگی خدا
۱۱۴	۳. دوری از اسراف و تبذیر
۱۱۵	۴. انجام به‌موقع کارها
۱۱۷	۵. پرهیز از سستی
۱۱۷	ابعاد دوراندیشی
۱۱۷	۱. سازمانی و مدیریتی
۱۱۸	۲. فرهنگی
۱۱۹	۳. سیاسی
۱۱۹	۴. اقتصادی
۱۲۰	۵. نظامی

فصل نهم: مشورت.....	۱۲۱
مقدمه.....	۱۲۱
مفهوم‌شناسی.....	۱۲۲
اهمیت و ضرورت مشورت.....	۱۲۳
فواید مشورت.....	۱۲۴
۱. پشتیبانی.....	۱۲۵
۲. بدست آوردن بهترین طرح‌ها.....	۱۲۵
۳. ایمنی از خطا و پشیمانی.....	۱۲۶
۴. زندگی واقعی.....	۱۲۶
ویژگی‌های مشاوران.....	۱۲۷
الف) ویژگی‌های ایجابی.....	۱۲۷
ب) ویژگی‌های سلبی.....	۱۲۸
فصل دهم: مشارکت سیاسی و اجتماعی.....	۱۳۱
مقدمه.....	۱۳۱
مفهوم‌شناسی.....	۱۳۲
جلوه‌های مشارکت سیاسی و اجتماعی.....	۱۳۳
۱. حضور در نماز جمعه و جماعت.....	۱۳۳
۲. شرکت در هیئت‌های مذهبی.....	۱۳۴
۳. احیای شعار اسلامی.....	۱۳۵
۴. جهاد و دفاع همه‌جانبه از نظام دینی.....	۱۳۸
۵. اهتمام به پی‌گیری تدابیر و منویات ولی فقیه.....	۱۳۹
فصل یازدهم: رعایت حقوق سازمان و کارکنان.....	۱۴۱
مقدمه.....	۱۴۱
مفهوم حق.....	۱۴۲
حقوق سازمان در برابر کارکنان.....	۱۴۳
۱. تقویت حس تعهد و مسئولیت‌پذیری کارکنان.....	۱۴۳
۲. تکریم شخصیت نیروی انسانی.....	۱۴۴
۳. اقامه قسط و عدل سازمانی.....	۱۴۵
۴. توجه به اصل امانت‌دار بودن انسان.....	۱۴۵
۵. احترام و ارزش نهادن به انسان.....	۱۴۶

۱۴۶	۶. مهربانی به افراد
۱۴۷	۷. معاشرت با افراد در سازمان
۱۴۷	۸. جلب رضایت کارکنان
۱۴۸	۹. ایجاد محیط سالم در سازمان
۱۴۹	۱۰. تقویت روحیه کارکنان
۱۵۰	۱۱. تشویق
۱۵۰	۱۲. از بین بردن محیط ترس
۱۵۱	حقوق کارکنان در برابر سازمان
۱۵۱	۱. تلقی اخلاقی از سازمان
۱۵۳	۲. وفاداری سازمانی
۱۵۵	۳. ترجیح منافع سازمان بر منافع شخصی
۱۵۵	۴. خودشناسی لحظه‌ای
۱۵۶	۵. ذکر خیر از سازمان
۱۵۶	۶. حساسیت به کامیابی سازمانی
۱۵۷	فصل دوازدهم: ظلم‌ستیزی
۱۵۷	مقدمه
۱۵۸	مفهوم‌شناسی
۱۵۹	ضرورت ظلم‌ستیزی
۱۶۱	ابعاد ظلم‌ستیزی
۱۶۲	۱. دفاع از ستم‌دیده
۱۶۳	۲. مقابله با ستمگران
۱۶۷	پاداش یاری رساندن به مظلوم
۱۶۷	۱. زدودن گناه
۱۶۷	۲. استواری قدم
۱۶۸	۳. همنشینی با پیامبر ﷺ
۱۶۹	فصل سیزدهم: نفوذ در دیگران
۱۶۹	مقدمه
۱۷۰	مفهوم‌شناسی
۱۷۱	شرایط دستیابی به مدیریت نفوذ
۱۷۲	۱. انگیزه الهی

۱۷۲.....	۲. تکلیف‌مداری
۱۷۳.....	۳. مردم‌داری
۱۷۵.....	ویژگی‌های مدیران صاحب نفوذ
۱۷۵.....	۱. ایمان و عمل شایسته
۱۷۶.....	۲. خوش خلقی
۱۷۷.....	۳. فروتنی
۱۷۸.....	۴. محبت
۱۷۹.....	روش‌های نفوذ در دیگران
۱۷۹.....	۱. جدال احسن
۱۸۰.....	۲. موعظه حسنه
۱۸۱.....	۳. دفع بدی به خوبی‌ها
۱۸۱.....	۴. ادب و احترام
۱۸۲.....	۵. لطف سلام
۱۸۳.....	۶. دست دادن و در آغوش کشیدن
۱۸۵.....	فصل چهاردهم: گره‌گشایی
۱۸۵.....	مقدمه
۱۸۷.....	مفهوم‌شناسی
۱۸۷.....	ضرورت و اهمیت گره‌گشایی
۱۹۳.....	پاداش گره‌گشایی
۱۹۴.....	۱. گشایش متقابل
۱۹۴.....	۲. شادی روحی
۱۹۵.....	۳. درجات عالی
۱۹۵.....	۴. بهشت و رحمت الهی
۱۹۶.....	۵. بقای نعمت‌ها

بخش سوم: آسیب‌های مدیران

۱۹۹.....	مقدمه
۲۰۰.....	مفهوم‌شناسی
۲۰۱.....	فصل اول: آسیب‌های فردی
۲۰۱.....	۱. ریاست‌طلبی
۲۰۳.....	راه درمان ریاست‌طلبی

۲۰۳		۲. جهل و غفلت
۲۰۵		۳. کبر و خودبزرگ‌بینی
۲۰۷		الف) راهبردهای علمی
۲۰۸		ب) راهبرد عملی
۲۰۹		۴. دنیا‌طلبی
۲۱۱		فصل دوم: آسیب‌های فرهنگی و اجتماعی
۲۱۱		۱. سوءاستفاده از قدرت
۲۱۱		۲. استفاده از بیت‌المال
۲۱۳		۳. تجمل‌گرایی
۲۱۵		۴. فاصله گرفتن از مردم
۲۱۵		۵. اسراف و تبذیر
۲۱۷		فصل سوم: آسیب‌های مدیریتی
۲۱۷		۱. تملق‌پذیری و تملق‌گویی
۲۱۸		۲. استبداد رأی
۲۱۹		۳. تبعیض
۲۲۱		۴. ترس از دست دادن پست
۲۲۱		۵. تقدم رابطه بر ضابطه
۲۲۵		منابع

ای که با نامت جهان آغاز شد
دفتر ما هم به نامت باز شد

۱

مقدمه

در نظام اسلامی، مدیریت بر پایه ارزش های ثابت الهی بنا می شود و بر مصالح واقعی انسان استوار است و هدف غایی آن رشد و کمال انسان ها، به گونه ای که جوهره انسانیت خود را در سازمان و جامعه آشکار کنند.

بر اساس موازین و آموزه های دینی، هرترین و عالی ترین جلوه مدیریت ارزش مدار، مدیریت بر نفس است. مدیریت ارزش مدار از آن کسی است که بتواند بر نفس و هوای نفسانی خود غلبه نماید و آن را اندیز کند. فرصتی است برای خدمت و رشد و صعود معنوی. نوع نگاه به پذیرش مسئولیت و مدیریت در نظام اسلامی با دیگر مکاتب در اندیشه و ساختار متفاوت است. در مدیریت ارزش مدار مدیر امانت دار خدا و پذیرش مسئولیت در راستای دستیابی به قرب و رضای خداوند است. نگرش مدیران ارزش مدار به آن مسئولیت ها باید به گونه ای باشد که این مناصب برای آنان ابزاری برای اجرای عدالت و احکام اسلامی و دستیابی به آرمان های الهی باشد.

مدیران اسلامی در مدیریت خود مصمم به انجام تکلیف اند و رسیدن و نرسیدن به نتیجه تأثیری در ادای تکلیف آنها ندارد. هنر این مدیران در عرصه

ارزش‌ها بر محور اداره قلوب و گره‌گشایی از مشکلات معرومان می‌چرخد بنابراین مدیریت در اسلام نه تنها هدف نیست، بلکه وسیله‌ای جهت هدایت انسان‌ها به سمت رشد و تعالی و اجرای قوانین و موازین قرآنی در جامعه می‌باشد. مجموعه حاضر در قالب سه بخش در پی آن است که سیر و سلوک اخلاقی و رفتاری مدیران ارزشی را تبیین کند. نگارنده متن بر این باور است که مدیران ارزش‌مدار در همه سطوح مدیریتی، و سایر علاقه‌مندان به مطالب مدیریت، از طریق مطالعه این اثر به نکات راهبردی، کاربردی و راهگشادست خواهند یافت. امید است که این اثر ناچیز بتواند راهنمای سودمندی برای تمامی مدیران سازمان‌ها، به‌ویژه سازمان‌های فرهنگی باشد و بتواند مدیران را، بیش از پیش به حقیقت مدیریت ارزشی رهنمون گردد.

در پایان، از زحمات بی‌شائبه محقق ارجمند آقای صادق باشتنی که نهایت سعی خویش را در جمع‌آوری برخی از اطلاعات سودمند برای این اثر مبذول داشته است تقدیر و تشکر می‌نمایم. نهایت سپاس‌گزاری تقدیم به اساتید مدیریت و صاحب‌نظرانی که لغزش‌ها و نارسایی‌های این اثر را به ناشر محترم زمزم هدایت یادآوری کنند و ما را راهنمائی و لطف بیکران خود سازند.

پژوهشکده فرهنگی و اجتماعی

پژوهشگاه امام صادق (ع)

علی باقی‌نصر آبادی / قم / ۱۳۹۳